

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

ADUNAREA EPARHIALĂ DIN SIGHET

Astăzi se întrunește la Sighet cea dintâi adunare eparhială a episcopiei noastre din Maramureș. Este un eveniment bisericesc de seamă pe care-l salutăm cu profundă bucurie sufletească. Biserica, în întreaga ei componență spirituală, adică atât prin ierarhia sa cât și prin masa fiilor săi duhovnicești, de mult a dorit, a cerut și a așteptat reînvierea Episcopiei Maramureșului.

Cea mai arzătoare necesitate națională era salvarea, printr-o instituție de drept divin și de mare autoritate morală, care să smulgă pe frații noștri maramureșeni din ghiarele întunecului.

Intr'adevăr această provincie românească a avut un trecut de un tragism epic. După o obârșie atât de glorioasă; după ce ea însăși a fost izvor de viață și voievodate românești, prin perfidul complot habsburgic, odată cu smulgerea poporului din fâgașul ortodox, prin trădarea conducătorilor, populația băstinașă a căzut într-o mare sărăcie și, încetul cu încetul, a alunecat în primejdia și mai mare a desnaționalizării. Procesul era firesc. Identitatea confesională era cea mai biruitoare cursă, ce se putea pune înaintea unui popor părăsit și dezorientat. Până în zilele noastre urmările nefaste ale acestei machiavelice întocmiri sunt evidente oricărui ochiu obiectiv. Complectamente subjugați economic — nicăieri domnia jidovească nu este mai evidentă și mai a-tot-stăpânitoare — această mândră ramură a trunchiului românesc, începuse a se usca și a-și pierde seva, printr-o pasivitate premergătoare morții. Când iată că a sunat ceasul mântuirii prin vitejia ortodoxă a vechiului Regat.

Astăzi eparhia Maramureșului există. Toate lucrările anterioare au fost făcute în lunile, ce au trecut. Adunarea eparhială își începe lucrările astăzi, constituindu-se.

După constituire prima datorie a Adunării eparhiale va fi apoi, ca în cea mai apropiată vreme, — odată cu convocarea Congresului bisericesc în calitate de Colegiu electoral, — să porceadă la neîntârziata și fericita alegere a Mirelui nou-înființatei Eparhii.

Toate nădejtile preîntâmpină pe noul Episcop. O muncă încordată de pioner îl așteaptă, o luptă surdă cu forțele nevăzute ale duhurilor rele, ce au pus de mult stăpânire pe pădurile seculare. O mână de blestem pare că apasă munții cei frumoși. Episcopul va veni cu biruința unui deslegător de blesteme. El „va fi o pildă pentru credincioși; în vorbire, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție“. El va ține „drepțarul învățăturilor sănătoase“, după cum spune la Sf. Scriptură. Căci acesta va fi rostul său suprem: să recâștige la credința cea adevărată, să aducă la limba strămoșilor pe cei mulți și instrăinați.

Înființarea Episcopiei a fost primită cu foarte cunoscutele invective și dușmăni din partea bisericii surori, care își are de mult Episcopia proprie acolo și s'a dovedit atât de slabă în soluționarea problemelor de ordin național. Această atitudine însă, fără a mira pe cineva, a îndurerat pe mulți. Sunt anumite atitudini, cari nu pot primi iertare și aceasta a fost una din ele. Nu este îngăduit ca sub ochii cutropitorilor Jidovi, Ruteni și Maghiari, o astfel de instituție duhovnicească de o atât de precisă importanță națională, să fie pusă la index, să fie dușmănită dintru început, să fie jignită cu epitete de „crimă“ și dușmănită de o altă instituție, care a fost creiată pentru o luptă, pe care nu a dus-o. Căci Vlădica unit dela Baia, departe de a româniza ținutul, a indignat până și Senatul Țării, cu suspecta sa pleoară în favoarea Ucrainenilor iredențiști ascultători ai Papii.

Nu! Renaționalizarea acestui colț pierdut pentru Românișm o va face și acum ca în totdeauna Biserica ortodoxă. Steagul național va fâlăi în umbra crucii ortodoxe, iar frații noștri pierduți de noi până acum se vor strânge sub oblăduirea unui Episcop integru, muncitor, capabil și vrednic de o așa de înaltă chemare.

PRAZNICUL Sf. NICOLAE LA CLUJ

Ca și în anii trecuți serbătoarea Sf. Nicolae s'a săvârșit cu mare cinste și evlavie în Cluj. La Catedrală sf. liturghie a fost săvârșită de un sobor de preoți, în prezența P. S. Episcop Nicolae și a unui mare număr de credincioși de toate stările și vârstele. Răspunsurile au fost date de corul Academiei teologice. A predicat frumos și cu simțire pâr. Florea Mureșianu. La sfârșitul sf. liturghii s'a făcut o doxologie pentru sănătatea P. S. Episcop Nicolae.

Recepția din reședința episcopoească.

La ora 12 a avut loc în salonul mare al reședinței episcopoești o impresionantă recepție. Toată intelectualitatea Clujului, fără deosebire de confesiune, era de față spre a aduce felicitări de ziua numelui P. S. nostru Episcop.

Sentimentele lor le-a tălmăcit dl Dr. I. Mateiu făcând o paralelă între vredniciile marelui ierarh din Mira Lichiei și preocupările Păstorului nostru, care se afirmă ca un iscusit apărător al credinței și cald ocrotitor al tineretului, de care atârnă prosperitatea Statului și strălucirea ortodoxiei. Tradiția frumoasă creiată în vremea neuitatului ctitor Episcop Nicolae Ivan de a ne strânge în această zi de praznic aici la reședința episcopoească o păstrăm cu aceeași sfințenie și față de vrednicul său urmaș în scaun, dorindu-i viață lungă spre a putea spori prin daruri spirituale, viața și prestigiul eparhiei Vadului.

A luat apoi cuvântul venerabilul octogenar dl Gheorghe Șion, care într-o emoționantă rostire i-a înmănat P. S. Episcop un dar de mare preț: Cartea intitulată „Cele 7 taine“, fi-

„Tot cel ce trece peste învățătura lui Hristos și nu rămâne într'ansa, nu are pe Dumnezeu; iar cel ce rămâne la învățătura lui Hristos, acela are și pe Tatăl și pe Fiul.“

Ioan, Epistola întâi sob. I, 9-10.

Vorbind de acest eveniment gândul ne aduce în chip firesc la cea dintâi adunare a Eparhiei noastre din 1920, când se puneau exact aceleași probleme capitale. Înțelepciunea și tactul regretatului Episcop Nicolae Ivan — pe atunci arhimandrit — de oparte, iar de alta spiritul luminat al membrilor cari făceau parte din această adunare de constituire, contribuieră în cea mai largă măsură la așezarea temelii solide de nouă viață bisericască în ctitoria eroului dela Putna.

Nu ne îndoim că așa va fi și la Sighet.

prărită la Iași în vremea Voievodului Vasile Lupu, și care a fost folosită multă vreme în mănăstirea Putna, unde se odihnește Ștefan cel mare, ctitorul Episcopiei noastre.

Răspunsul P. S. Episcop Nicolae

Mișcat de acest dar ca și de manifestația călduroasă ce i s'a făcut din partea elitei credincioșilor, P. S. Sa le mulțumește cu recunoștință, declarând că în omagiile ce i se aduc, vede pe deasupra persoanei sale, dragostea intelectualilor noștri pentru instituția divină a Bisericii, de care este legat atât de indisolubil sufletul românesc cu toate amintirile trecutului și aspirațiile viitorului nostru. Această se datorește mai presus de toate faptului, că avem o organizație fericită, care acordând drepturi egale clerului și mirenilor, dă puțința unei colaborări liber consimțite și armonioase în toate problemele de viață ale Bisericii. Astfel s'au închiegat acele raporturi de solidaritate dintre Ierarh și credincioși, care constituie una din cele mai frumoase tradiții bisericesti. Dacă s'a subliniat interesul deosebit ce-l arată tinerimii și îndrumării ei sănătoase, apoi P. S. Sa ține să completeze că aceeași atențiune o acordă tuturor vârstelor, fiindcă toate au dreptul la ocrotire și prețuire, ca părți integrante ale Bisericii. Propovăduind pacea și iubirea între toți fiii săi, Biserica este singurul factor de autoritate, care poate domoli

pasiunile și învrăjbirile din societate, contribuind — în vremuri incordate ca cele de azi — la unirea sufletelor atât de împărțite în viața noastră publică. Incheie cu binecuvântări arhie-

rești și urări de sănătate pentru dragostea ce i se arată în această zi de mare praznic.

După terminarea recepției, s'a servit tuturor un bufet copios în sufrageria cea mare a reședinței.

Contribuție la revoluția din 1848.

De câte ori se împropătează amintirea jertfelor aduse pentru „neam și lege“ de către personalitățile istorice, în cursul veacurilor, de atâtea ori se accentuează adevărul că, această jertfă are la baza sa și conclucrarea multîmilor anonime, a căror amintire în chip firesc se centralizează în figura bărbaților conducători și îndrumători de gânduri și dorințe. Un Horia, Cloșca și Crișan, un Avram Iancu și Ion Buteanu sunt totdeauna înconjuțați în mintea noastră de jertfele atâtor vieți omenești aduse cauzei naționale, și a căror amintire este o dovadă în plus despre puterea ce leagă pe Român de glia strămoșească. Scoaterea numelor acestor anonimi din hărțile îngălbenite și întipărirea în sufletul generației actuale a voinții lor neclintite în apărarea drepturilor firești, nu pot să fie decât spre folosul vremurilor noastre.

Răsfoind arhiva protopopiatului ortodox al *Bistriței*, între alte multe date interesante, am aflat și două tablouri, în cari se centralizează contribuțiile vieților omenești, precum și materiale ce enoriașii acestui tract au adus în memorabila revoluție din 1848. Această revoluție, care nu era în fine altceva, decât o continuare a anului 1784 și care se poate sintetiza în cuvintele: libertate în limbă, credință și moșie, și-a avut partea sa de jertfă în parohiile din tractul numit. Eroii, ei n'au fost niște persoane fără rost în viața sătească, ci conducători și fruntași gospodari cum foarte bine îi arată documentele. Cauza din care au murit a fost ura, vecinica ură a „domnilor posesori“ față de libertatea Românilor.

Pentruca istoria să-și poată face datoria și față de orice jertfă eroică în cauza dreaptă a Neamului și pentruca Biserica strămoșească să-și poată dovedi contribuția ce a dat-o întotdeauna în aceeași cauză, las să urmeze numele și împrejurările acelor eroi, ce cu sfințenie trebuie pomeniți. „Consignația a celor în decursul săvârșitei revoluții din Națiunea română, care au rămas credincioasă Prea Înălțatei Dinastii și cauzei drepte fuseră parte ucisii de insurgenți, parte chilăviși“, ne spune următoarele:

Ioan Tămășoi din Rusul-Bârgăului a fost chinuit și întemnițat unde a murit. Toader Purcilean din Josenii-Bârgăului a fost înpușcat. Dumitru Mistic din Mijlocenii-Bârgăului a fost ucis cu sabia de insurgenți în casa sa în 26 Februarie 1849, cu prilejul retragerii armatei împărătești în Bucovina; iar Mihai Guța, olar din aceeași comună, a fost înpușcat de insurgenți tot în aceeași zi. Învățătorul Serghie Axente din Susenii-Bârgăului a fost decapitat în casa sa. Acest învățător a fost cel mai destoinic dintre toți învățătorii Reg. II. de graniță, apreciere făcută de însăși forurile școlare superioare respective și deci moartea lui eroică nu poate fi decât urmarea sentimentelor naționale. Larion Oțelea din Prundul-Bârgăului fiind bănuț ca spion, a fost înpușcat. Preotul Ștefan Mora din Șimotelnic, la ordinul „solgăbirăului“ Fogarasy Ștefan, a fost prins de primarul satului cu alți doi jurați și dus în Bistrița, iar de aici în Cluj „unde își află moartea prin praf de plumb“. Asemenea și Nicolae Macarie, Cifor Lăpușan și Nucu So-

meșan, tot din Simionesti, au fost închiși în Gherla, unde au murit. Ștefan Suciu, Toader Suciu, Ioan Suciu, junele Tănase Suciu, Petru Balmoș, Petru Hăbălău, Grigore Nemeș și Cirica (?) Nicolae, toți gospodari de frunte din Șieul mare, au fost înpușcați în sat din ordinul „posesorilor“. Toader Jăican, Ștefan Jăican și Simion Ghindean din Cușma au fost închiși în Bistrița, de aici din ordinul lui Kolosvary și Fogarasy sunt transportați sub pază până la pădurea Șieului și acolo i-au înpușcat. Stan (?) Toader și Chira Petre din Iuda, au fost înpușcați. Coprian Trifan, Cosma Pavel și Gălățan Vasile din Galați: primul a fost înpușcat, al doilea chinuit, a murit în închisoarea din Gherla, iar ultimul în lupta ce a avut loc aici, a fost lăiat cu sabia de un călăreț, încât nu și-a mai putut ține capul normal, Lup Pleșca, George Horvat și Butuc Maței din Caila, au murit în închisoarea din Gherla. Spătar Simion, Lușă Maței și Zăgrean Ana din Blașfalăul de jos, au murit din pricina bătăilor date de unguri la sfatul „domnului locului“ la mai mulți de 30 persoane, parte câte 30, parte câte 40 bețe pe trupurile goale. Leuștean Maria din Blașfalăul de sus, asemenea a murit în urma bătăilor cu bețe.

În total avem un număr de 29 persoane ucise mișelește și una grav rănită. În afară de aceste jertfe omenești sunt pomenite și bisericile din Mijlocenii, Susenii și Prundul-Bârgăului, cari au fost jefuite de însemnate sume de bani, iar cea din Galați fiind din lemn, acoperișul i-a ars și odăjdiile încă au fost arse afară din biserică. Satele în general toate au trebuit să suporte întreținerea rebelilor cum și chinurile diferite la cari populația era supusă.

Un neam care-și poate înșira cu mândrie eroii săi căzuți de mână ucigașă a asupritorului de veacuri, nu poate nici odată să piară. Oricât s'ar strădui revizionistii vecini să recheme umilirea noastră, glasul lor va fi înăbușit de căldura sângelui eroilor noștri ce nutrește viața generațiilor următoare.

Pr. T. CIURUȘ.

Decretul regal pentru majorarea salariilor și pensiilor pe 1 Decembrie 1937. În Monitorul Oficial a apărut următorul decret regal:

Salariile funcționarilor publici dela ministere, regii publice comerciale, Case autonome, administrațiuni, direcțiuni și Case speciale, vor fi readuse, cu începere dela 1 Decembrie 1937, la nivelul celor înscrise în bugetul anului 1932.

Salariile care au fost majorate după aplicarea reducerii din anul 1933, dacă în prezent sunt mai mari decât cele avute în anul 1932, rămân nemodificate, iar dacă sunt mai mici, vor fi mărite numai cu diferența.

La salariile membrilor Corpului didactic din 1932, se vor adăuga sumele acordate pentru cele două puncte de gradații pe baza legii de armonizare, iar la cele ale Corpului ecleziastic, se vor adăuga curbele excepționale, care nu au fost aplicate celorlalți funcționari.

Pensiile totale (bază și scumpete), calculate conf. jurnalului consiliului de miniștri nr. 555 din 16 Mai 1933, publicat în „Monitorul Oficial“ nr. 117 din 24 Mai 1933, se sporesc începând dela 1 Decembrie 1937 cu 6 la sută, pentru acoperirea reducerii operate prin suszitul jurnal.

Pensiile totale, astfel sporite, nu pot depăși cuantumul total corespunzător din luna Iulie 1932.

Ministerul de Finanțe a luat toate măsurile ca salariile sporite să fie achitate regulat. În mod excepțional salariile nouă pe luna Decembrie vor fi plătite în ziua de 16 curent. Aceasta în vederea sărbătorilor Crăciunului.

FOILETON

Al patrulea an de luptă.

II.

(Urmare)

Ca întotdeauna, ne oprim și acum înainte de toate la *secția Sibiu*, care — inspirată de marea personalitate a Î. P. S. Mitropolit *Nicolae* — ne îmbie una din cele mai bogate activități din câte am înregistrat până astăzi. Comitetul ei de conducere, cu elemente entuziaste, a știut descoperi mijloace noi de acțiune pentru obiectivele F.O.R.-ului, prin înființarea unui *cerc de studii*, unde mirenii și clericii împreună să discute liber probleme religioase-sociale de actualitate, folosind rezultatele lor pentru îndrumarea practică a cercurilor protopopești. Experiența celor 8 ședințe, ținute tot la două săptămâni, în cari s'au desbătut pe temei de referate chestiunea *sectelor*, așa de primejdoase pentru Biserica noastră, a fost din cele mai bune, îndemnând la practicarea ei și pe viitor. A doua inovație, aceasta din cele mai originale, a fost *cursul de înviorare a credinții strămoșești*, organizat la Academia Teologică timp de o săptămână cu 38 țărani fruntași, aduși cu precădere din comunele bântuite de anarhia sectarismului. În con-

ferințe ușoare li s'a vorbit despre trecutul nostru religios, li s'a expus doctrina ortodoxă și s'a demascată rătăcirea sectară, cu toate consecințele ei pernicioase. În după amiezile libere țărani au fost duși să vadă instituțiile bisericesti, culturale și economice din oraș și împrejurimi, iar de încheiere toți s'au mărturisit și cuminecat în catedrală. Efectele n'au întârziat să se producă. Preoții au raportat că acești țărani se simțeau mândri de a fi putut participa la cursul din Sibiu, care le-a deschis mintea și le-a întărit sufletul, făcându-i combatanți hotărâți ai sectanților din sat. Semnalând cu satisfacție *inițiativa sibiană*, credem că ea ar putea fi încercată și în celelalte centre eparhiale, unde sunt condiții aproape identice de fenomene și realizări.

Dar comitetul a căutat să-și facă datoria și în alte direcțiuni, recompensând pe elevii de curs secundar cu bună conduită morală și dragoste de Biserică, prin premii de cărți alese, în valoare de câteva mii de Lei. Apoi a continuat să se ocupe de organizarea cercurilor, refăcând pe cele deficiente, creind altele noi, ca la Odorhei, și pășind serios chiar la înființarea de cercuri pe *parohii*, unde le cereau importanța lor și posibilitățile sigure de afirmare.

La rândul lor *cercurile protopopești* au desfășurat o muncă vrednică de laudă prin serbarea Duminecii ortodoxiei, festivaluri și concerte religioase, conferințe și cuvântări, străngeri de fonduri și ridicări de troițe, împărțirea de cărți religioase, cruciulițe și icoane, ajutorarea materială a săracilor și a țărănilor secuizați reveniți la ortodoxie. Spre a ne da seama exact de ceea ce s'a lucrat în secția arhidiecezei, voiu cita din raportul primit următoarele date rezumative: s'au ținut 233 conferințe și vorbiri ocazionale, încadrate în coruri și recitări, distingându-se cercurile Sibiu, Sighișoara, Brașov, Orăștie și Jiul; s'au organizat 61 festivaluri și șezători religioase, s'au aranjat 5 concerte religioase; s'au dăruit cărți în valoare de 4595 Lei; s'au făcut danii pentru biserici, troițe, medalioane, iconițe și alte opere religioase în valoare de 421.120 Lei; s'au slujit parastase pentru mitropolitul *Andrei* și *Em. Gojdu* și s'a serbat Dumineca ortodoxiei. Numărul membrilor numai din 11 cercuri, cari au trimis date, este de 1443.

Un asemenea bilanț respectabil merită să fie relevat aici, deodată cu omagiile sincere ce se cuvin tuturor ostenitorilor, în fruntea cărora se găsesc destoiniciei luptători dd. *Ion Sandu* și *Lucian Bologa*. *Secția Cluj* căpătând un nou președinte în

Troița F.O.R.-ului la Abrud.

În ziua simbolică a unirii Ardealului cu Patria mamă — 1 Decembrie a. c. — la Abrud s'a sfințit frumoasa Troiță ridicată de comitetul Frăției Ortodoxe Române din localitate în frunte cu vrednicul președinte d-l inginer Maghiaru Nicolae și sârguinciosul cassier d-l căp. în rezervă A Cristea.

Serviciul divin a fost săvârșit de pâr. protopop-stavrofor *Petru Popovici*, împreună cu preoții O. Oniciu și N. Gavra. Răspunsurile liturgice au fost date de corul meseriașilor combinat cu corul bărbătesc din Abrudsat, sub conducerea inimosului profesor de muzică d-l Cornel Hagea.

Cu ocazia aceasta s'a făcut și Te-Deumul de 1 Decembrie aci la această troiță, fiind de față toate au-

toritățile, școlilor secundare și primare din localitate și popor venit și din satele din jur.

A vorbit pâr. Protopop despre însemnătatea zilei de 1 Decembrie, pentru poporul românesc.

Apoi d-l inginer N. Maghiaru printr'o însuflețită și documentată vorbire a predat înălțătoarea Troiță — care a constat aproape 50.000 Lei — Părintelui Protopop, pentru Biserica ort. română și credincioșii ei.

Părintele Protopop, mulțumește FOR-ului pentru noblețea faptei, spunând că, de azi înainte credincioșii vor avea unde să iasă la sfințirea apei la praznicul Bobotezei și călătorul care va trece pe drum să-i tresalte inima în fața acestui măreț simbol de biruință al creștinismului și neamului nostru.

N. GAVRA

INFORMAȚIUNI

MULȚUMIRI. Prea cucernicilor protopopi și preoți cari mi-au trimis bune urări de ziua numelui meu, le trimit viile mele mulțumiri și arhieresti binecuvântări.

† NICOLAE

Biserica și campania electorală. I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan a adresat prin presă un apel înțelept către Români. Între altele spune:

Ne aflăm în toiul propagandei electorale care se desfășoară cu pasiune și în care fiecare partid politic folosește tot aparatul de argumente menite să depărteze cât mai multe suflete dela un adversar, care e tot român, și să le atragă spre sine. E o propagandă care, chiar de s'ar purta în cele mai corecte forme, are ca rezultat o desbinare a sufletelor, o împărțire a țării, cu toate desavantajele pe cari le aduce orice slăbire a unității de cuget, de simțire și de voie.

Se întâmplă prea des ca oamenii de păreri diferite foarte ușor să se certe, iar iubirea între ei este aproape cu neputință. Și dacă e pro-

fund adevărat că unirea face puterea unui neam, desbinarea ce-o prilejuește propaganda electorală a atâtor fracțiuni politice înseamnă în mod sigur o slăbire a neamului.

Și cred că fiecare e fericit când poate face ceva pentru ca o astfel de acțiune să fie cât mai temperată și mai puțin stricătioasă, când nu poate fi evitată cu totul.

Conferințele FOR-ului din Brașov. „Frăția ortodoxă“ de sub conducerea d-lui Ioan Moșoiu, directorul liceului Andrei Șaguna a început seria conferințelor cu caracter religios.

La începutul șezătorii de deschidere, a conferențiat d. dr. Mircea Suci-Sibianu, distins intelectual și cunoscut autor de scrieri cu caracter educativ pentru popor. Pornind dela percepțiile lui Hipocrat, d-sa a formulat o serie de șapte legi cu caracter religios-moral, cari asigură omului de azi, prins în goana activității și foarte rar în situația de a-și asimila cunoștințe profunde pe calea perfecționării creștine, posibilitatea de a-și formula o linie de conduită atașată de buna igienă a sufletului și a corpului.

Însușindu-și aceste legi, cari rezumă atât vechiul cât și noul Testament, omul va avea în mână cheia fericirii, care nu este altceva decât sănătatea trupezăscă unită cu pacea sufletească.

Minunea dela Rouen. Întocmai că și la Iara din Munții apuseni, s'a descoperit și în apropierea orașului Rouen din Franța, o minune dumnezească: crucea Domnului în inima unui fag, doborât de furtună. Sute de pelerini au început să vină pentru a vedea crucea. Aceasta are o lărgime de 6 cm. și o lungime de 12 cm. În mijlocul crucii se vede foarte limpede inima Mântuitorului. Se arată că pădurarul voind să taie fagul, securea repezită cu tărie în trunchiul copacului și-a schimbat drumul, despiciând lemnul în două și lăsând să se vadă crucea.

Zidirea bisericii din cartierul Dâmbul Rotund-Cluj. În cartierul Dâmbul-Rotund la marginea orașului Cluj, credincioșii bisericii strămoșești, sunt lipsiți de locașul de închinare. Muncitori săraci, din toate categoriile de bresle, luptă de ani de zile cu mari greutăți pentru a-și putea ridica o biserică în centrul, unde-și au ocupațiile zilnice. În acest scop, comitetul parohial lansează un creștinesc apel, către toate inimile bunilor noștri creștini, spre a le veni în ajutor cu sume cât de modeste.

Sumele colectate se vor trimite pe adresa: Casieria consiliului eparhial ortodox român, Cluj, Piața Cuza Vodă No. 3, pentru Dâmbul-Rotund.

O țară cuminte. Aceasta este Elveția, care prin conducătorii săi veghează cu neîntrecut patriotism la pacea și viitorul ei. De ună zi de pildă a organizat un plebiscit cu privire la interzicerea francmasoneriei și desființarea hrubelor oculte, iar acum aflăm că se examinează edictarea unei ordonanțe prin care se dizolvă toate organizațiile comuniste

și a celor ce prezintă vr'o primejdie pentru sigurața Statului.

E un exemplu de prevedere politică și națională, ce merită toată lauda. El ar trebui urmat de orice țară creștină și conștientă de menirea ei.

Cerc preoțesc. În ziua de Sf. Nicolae Vadul istoric a avut bucuria de-a avea în mijlocul lui pe preoții cercului Dej. Dimineața s'a oficiat sf. liturghie în sobor. La priceasnă președintele cercului pâr. I. Budu vorbește despre mucenicia poporului român din Ardeal, în legătură cu praznicul. După liturghie se procedează la sfințirea noilor case parohiale. Aici pâr. I. Budu arată întreit sfânta bucurie pe care această zi o oferă turmei dreptcredincioase din Vad. Vadul suferințelor de secole, astăzi se bucură pentru că merge din nou pe urmele lui Ștefan cel Mare și Sfânt; Vadul se bucură căci poate astăzi în liniște să-și prăznuiască sfinții mucenici și se bucură căci poate să-și aducă aminte cu drag și să-și plece capul în fața Ierarhului său Nicolae.

Pe urmă pâr. I. Budu mulțumește tânărului preot Teodor Ciceu, care a muncit din răpuzeri și după un an de pastorație a oferit Vadului o casă care poate sta cu cinste în oricare oraș. La ora patru se face Vecernia în sobor.

Rep.

Vacanța de Crăciun. Față de svonorile greșite ce au circulat în presă în ce privește vacanța de Crăciun, Ministerul Educației naționale anunță că această vacanță începe în seara zilei de 22 Decembrie c. atât pentru școlile secundare, cât și pentru Universități.

Conferințe românești în Țara sfântă. Aflăm cu plăcere, că dl Marcu Beza, consulul general al României la Ierusalim, a vorbit săptămâna trecută în orașul sfânt despre: „Legende românești asupra potopului.“ Conferința a fost onorată de înaltul comisar englez și de un public ales. Meritosul cărturar român, bine cu-

persoana distinsului profesor Dr. Emil Țeposu dela Facultatea de medicină, s'a reorganizat în luna Mai, elaborându-și un plan nou de acțiune. În spiritul lui se urmăresc două scopuri esențiale: introducerea tineretului universitar în cadrele F.O.R.-ului, și ridicarea maselor populare la o viață religioasă vie prin cântare și cuvânt.

Prin cel dintâi se va împlini, după atâția ani de așteptare și cu sprijinul larg al P. S. Episcop Nicolae Colan, un deziderat inițial al asociației noastre, cuprins și în Statute, cari prevăd o secție specială a tineretului academic. Reușind să încadrăm studențimea în viața F.O.R.-ului, vom face nu numai o operă de educație religioasă acolo unde ea este cu totul neglijată, dar aducem în mijlocul nostru mai cu seamă acel val de prospectime și elan sufletesc, care va dinamiza propaganda asociației, asigurându-i, în toate împrejurările, atmosfera prielnică victoriilor roditoare.

În ce privește al doilea obiectiv de-a întreprinde în rândurile poporului o credință cât mai puternică, încrestăm năzuința cercurilor protopopești spre acțiuni pozitive, cum este Abrudul cu vestirea cuvântului la sate în postul Paștilor și strângerea de fonduri pentru o troiță, Ludușul cu conferințe religioase, Câmpenii cu 4 serbări religioase,

5 conferințe în posturile mari și ajutorarea celor 42 familii sărace de moți.

Vom remarca însă, în deosebi, marele *turneu religios* de 5 zile în Munții apuseni, organizat la sfârșitul lunii Iunie din inițiativa însuflețitului ortodox Dr. Lazar Chirilă, cu prețiosul concurs al profesorilor Dr. G. Munteanu, Dr. G. Stănescu, Pâr. I. Goron și al corului dela Academia Teologică. În cele 10 comune vizitate pe valea Arieșului, solii dela Cluj au slujit liturghii și vecernii, au predicat cuvântul și au cuminecat, au rostit conferințe și au dat concerte religioase, trezind pretutindeni bucurii duhovnicești fără seamăn în inima țărănimii, care venise cu miile să-și asculte ca la marile praznice bisericesti. Efectele acestei călătorii misionare au fost extraordinare, dovedind cât de minunată este sensibilitatea religioasă a poporului nostru, și ce factor impecabil de înnoire sufletească reprezintă dacă știm recurge la metodele cele mai adecvate psihologiei lui originale.

O mențiune specială merită în fine cercul *Reghin*, devenit termen de comparație în măsurarea activităților ce se desfășoară sub auspiciile F.O.R.-ului. Aceasta datorită firește președintelui său, doctorul Eugen Nicoară, creștin pilduitor și ctitor fără egal, care anul acesta a mai adăugat o

nouă pagină la capitolul ortodoxismului său integral, atât de impresionant. În mijlocul muncii sale binecuvântate din marele spital modern dăruit Bisericii noastre, el a găsit totuși răgazul necesar să coboare la sate și să organizeze 247 conferințe, să aducă la cuminecare 17.260 suflete, să ridice 6 troițe nouă și să repare alte 16, să înalțe monumente pentru eroi, să imprăști 8000 de broșuri religioase și să distribuie ajutoare săracilor în sumă de 46.350 lei. Toate cheltuielile acestei nobile propagande, reprezentând o valoare de 106.750 lei, au fost suportate și de astădată exclusiv de generozitatea dărnicii sale uimitoare.

Recunoștința noastră a tuturor îi vine, și în această clipă, sinceră și deplină, deodată cu admirația curată pentru frumusețea acestui *apostolat laic*, ce răscolește simțiri de mândrie ortodoxă și încălzește speranțe de triumfuri sigure pe drumul luptelor de mâine.

Amintim în fine cu înaltă mulțumire contribuția spirituală așa de prețioasă, pe care cărturarul Arhieru al Clujului o dăruiește F.O.R.-ului prin excelenta revistă creștină *Viața Ilustrată*.

(Va urma)

I. Mateiu.

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată“

noscut și în Cluj, își îndeplinește admirabil misiunea de slujitor al Țării în străinătate. De și-ar înțelege-o la fel toți reprezentanții noștri din străinătate, într-o epocă de intensivă propagandă revizionistă.

BIBLIOGRAFIE

A apărut numărul pe Decembrie al revistei „Viața Ilustrată”, de sub direcția P. S. Episcop Nicolae Colan, cu următorul sumar bogat și variat:

† Nicolae Colan: Pogorit-a, pogorit... Domn din cer; Al. Străoneanu-Balaș: Psalm (poezie); Prof. univ. Victor Stanciu: G. G. Longinescu: Știință și Credință; Grigorie T. Marcu: Nașterea lui Hristos să ne fie de folos; Grigore Popa: Stilul Rus; A. A. Velea: Acum prociile... (colindă); Gh. Noveanu: Adio verii (poezie); Emil Zegreanu: Colindă; L. Munteanu: „Răsărit-a lumii lumina cunoștinții”; Emil Zegreanu: Scrisoare lui Isus (poezie); Prof. A. Buzdug: 1 Dechemvrie; Dr. G. Preda: Generalul Traian Moșoiu; Pr. Ion Goron: Marele Ierarh Nicolae; Dr. Mircea Suci-Sibianu: O ascenziune pe Vezuviu; Il. V. Felea: Dumnezeu și sufletul în poezia contemporană; I. V. Spiridon: Toamnă târzie (poezie); N. C., Il. V. Felea, Pr. Fl. Mușșan și I. E. Naghiu: Cronica literară: V. Onițiu. Critica ereziei baptiste. Istoria Bisericii ortodoxe române. Prologul evangheliei a patra. Fabiola sau biserica din catacombe. Tătu. Originea și formele cultului creștin. La cooperation fleur del 'Évangile. Cronică internă: Congresul „Frăției ortodoxe române”. † Ionel Crișian. Fundațiunea Gojdu. Noul guvern. O încununare meritată. Congresul preoțimii ardelen. Sfințirea catedralei din Sighișoara. Cronică externă: † Ramsey Macdonald. Neopăgânism în Grecia? Expoziția dela Paris. Incidentul chino-japonez. Expoziția vânătoarească din Berlin. Războiul civil din Spania. Ghiveciu: O statistică elocventă. Doctorat la 72 de ani. Ofensiva bezbojnicilor în declin. Viața veselă. Numeroase ilustrații.

*

„Revista Teologică”, Nr. 12 pe luna Decembrie 1937. Director Prof. Gr. T. Marcu. Abonament anual 260 Lei. Sibiu, Str. Mitropoliei 24—28.

Prof. Dr. Dumitru Stăniloae: Dumnezeu și timpul. Preot Dr. Nicolae Terchilă: René Descartes. Pr. I. Constantinescu: Artă și morală. Pr. D. D. Achimescu: Un praznic românesc: 1 Decembrie. Pr. Aurel Radu: Problema sinuciderii. Pr. Gh. Maior: Spre alt duh în învățământul nostru religios din școala primară. Gh. Onițiu: Plinirea vremii. Pr. Mihail Neagu: Predică la Dumineca XXV după Rusali. Pr. Aurel Străuț: Predică la Nașterea Domnului. Dr. Șt. Lupșa: Atitudini: Recenzia „Culturii creștine” la cartea dlui prof. I. Lupșa: „Istoria unirii Românilor.” N. N. și Corneliu I. Sârbu: Mișcarea Literară: Vechiul Testament și Pentateuhul. Die Willensfreiheit als religiöses und philosophisches Grundproblem. Gr. T. M.: Cronică: Congresul asociației clerului „Andrei Șaguna.” Congresul „Frăției Ortodoxe Române.” Gr. T. M.: Note și infor-

mațiuni. Recomandăm tuturor clericilor și mirenilor de cultură această revistă îngrijită.

*

„Țara Bârsei.” An. IX. Nr. pe Noemvrie—Decembrie. Director: prof. Ax. Banciu. Brașov, Str. Murășenilor 22. Abonament anual 260 Lei. Cuprinde:

I. D. Condurachi: Diplomați români în trecut sec. XIV—XVII. (Cont.) Pr. Octavian Popa: Făgărașul sub regii ungari (sfârșit). Maria Popescu-Bogdan: Istoricul școlii Reunirii Femeilor Române din Brașov. Ax. Banciu: † Pictorul Hans Bulhardt. Dr. Alexe Sulica: Amintiri din Războiul de întregire a Neamului (II). Ax. B.: Din ziarul prof. Aurel Ciorțea (Cont.) Apoi o bogată parte literară, cu versuri și proză. Dări de seamă, note și informații. O recomandăm călduros cititorilor noștri.

Dela Asociația „Andrei Șaguna” a clerului ardelen.

Comunicat.

Gazetele din capitală ni-aduc știrea, că Sfântul Sinod, întrunit în zilele trecute, n'a putut fi de acord cu o adresă a Onor. Ministerului Cultelor și artelor, după care acel Onor. Ministeriu dorea să verifice și aprobe bugetele diferitelor părți constitutive ale Bisericii, ca: eparhii, protopopiate, parohii, mănăstiri ș. a., precum și conturile sau socoțile acestora. Mai mult chiar: Sfântul Sinod a constatat, că, asemenea măsurii, când s'ar lua, ele ar viola legea de organizare unitară a Bisericii noastre și ar fi, în sine, și anticonstituționale.

Asociația „Andrei Șaguna” a clerului ardelen este de perfect acord cu această convingere a Sf. Sinod, întemeiată și pe experiențele vieții constituționale bisericesti de până aci și mai ales din Ardeal — unde am reușit să sporim iubirea de ordine, în administrația bisericască și să ne familiarizăm clerul și obștea creștinească cu ideea de chivernisire bună a propriului avut bisericesc, care în acest chip a fost sporit chiar, până să ajungă mai apoi micșorat prin refrma agrară și prin legea de conversiune. De aceea, asociația „A. Șaguna” mulțumește Sf. Sinod pentru convingerea ce a exprimat, în acord cu spiritul de legalitate și cu prestigiul sfintei Biserici, ca și al clerului, cari nu mai pot fi impuse, la nici-un caz, să facă vr'un pas retrograd în această privință.

Mărturisim această convingere nu numai pe temeiuri de legalitate și constituționalitate, ci fiind convinși și despre aceea, că dorita verificare și aprobare la On. Ministeriu al cultelor ar fi și imposibilă, decât numai prin sporire de funcționari centrali inutili, cari n'ar oferi mai multă garanție de ordine și de mai bună chi-

vernire, decât organele locale bisericesti actuale, interesate la o bună gospodărie proprie a Bisericii.

De altfel, sistemul acesta, — de verificare și de aprobare prin organe de stat, care în Ardeal ar provoca numai amărăciuni și răsturnarea unei ordine existente, — n'a putut împiedeca marile și repețitele abuzuri provenite în legătură cu chivernisirea directă a avutului de stat și prin urmare, un asemenea sistem, nici nu are de ce să ne încânte.

De aceea rugăm pe On. ministeriu al cultelor: să binevoiască a renunța la ideea sau sugestii de acest fel, cari nu sunt o garanție de mai bine în slujba legalității și a ordinii și a progresului Bisericii și prin Biserica.

Ci, dacă pe unele locuri se găsesc incorectitudini în chivernisirea avutului public-bisericesc să zicem, — făptuitorii să fie chemați la răspundere legală.

Pentru câțiva șoareci, cari ronțăie la avut public de orice natură, nici un morar cuminte nu va aprinde moara.

Sibiu, 30 Noemvrie 1937.

Biroul Asociației „A. Șaguna”:

Președinte: Dr. Gh. Ciuhandu. Secretar general: Pr. I. Bânda.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 8259/1937.

Comunicat.

Ministerul Educației Naționale a dispus cu ordinul Nr. 183678 din a. c., ca preoții să nu mai fie opriți de a intra în școlile primare pentru a preda religia elevilor.

Aducem aceasta la cunoștința preoților interesați obligându-i să provadă catehizația în școlile din parohiile lor cu toată conștiințiozitatea.

P. C. protopopi vor controla această lature a activității preoților.

Cluj, la 2 Decembrie 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 7994—1937.

Comunicat oficial.

În conformitate cu adresa Ministerului de Culte Nr. 26709/937 din 17 Noemvrie a. c., facem cunoscut preoțimei — și oficiilor protopopești pentru control — că prin Legea pentru complectarea art. 87 din legea sanitară din 1926, privitoare la tuberculoză, publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 64 din 18 Martie a. c., s'a prevăzut, că salariații din serviciul Statului, Caselor Autonome, județelor și comunelor, cari după cel puțin un an dela intrarea în serviciu sunt constatați bolnavi de tuberculoză, au dreptul la un concediu de 3 ani, cu salariul întreg prelungit pe încă

AVIZ! Subsemnatul aduc la cunoștința O. Domni Preoți, că în atelierul meu de croitorie din Cluj, Str. Regina Maria 48, se confecționează: **REVERENZI PREOȚEȘTI** din stoffe fine, cu prețul dela 1500 Lei; **ORNATE CU GALON FIN** dela 3600 Lei; **PRAPORI** cu prețuri moderate, — precum și costume bărbătești.

Rog binevoitorul sprijin al On. preoțimi, garantând de confecționarea frumoasă și durabilă.

Cu deosebită stimă

MIHAIL MUNTEAN,
croitor.

(43) 3—5

2 ani cu salariul pe jumătate. În timpul concediului funcționarii vor fi internați în mod obligatoriu în sanatoriile de tuberculoză, iar cel care refuză internarea, este pasibil de aplicarea art. 23 din statutul funcționarilor publici. Concediile se vor acorda pe câte 6 luni și se vor reînnoi pe bază de constatare medicală.

Cei bolnavi urmează a fi examinați de dispensariile speciale create în acest scop de Ministerul sănătății.

Cluj, la 29 Noemvrie 1937.

Consiliul eparhial.

Oficiul protopopesc ort. român al Dejului.

Nr. 882—1937. (46) 1—3.

Concurs din oficiu.

Pentru întregirea parohiei *Leurda-Gârboului* cu filiala *Guga* de clasa III-a din protopopiatul Dejului cu preot de mir se publică concurs din oficiu cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Renașterea.”

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat, fiind parohia bugetată.
2. Locuință în natură.
3. Sesiune parohială de 11 jug. fânaș și arător. (Prin reforma agrară se va complecta sesiunea conform legii, fiind pământ expropriat).

4. Lemne de foc din pădurea comunală.

5. Stola obicinuită.

Candidații își vor înainta cererile Ven. Consiliu Eparhial și cu învinițarea Prea Sfințitului Episcop, cu avizul protopopului tractual se vor putea prezenta și în parohie pentru a lua informațiile la fața locului și a face cunoștință cu credincioșii.

Cluj, în 10 Noemvrie 1937.

Consiliul eparhial.

(47) 1—3.

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III *Văleni*, protopopiatul Huedin, devenită vacantă prin abdicarea preotului Dr. Vasile Moldovan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea.”

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea de salariu dela Stat, conform coalei B).
2. Locuință în natură.
3. Sesiune parohială de 15 jugăre.
4. Câte o măsură grâu sau porumb dela fiecare familie.
5. Stola uzitată.
6. Dreptul de lemne și pășunat egal cu ceilalți parohieni.

Candidații după ce vor prezenta act de învoire dela P. S. nostru Episcop de a putea concura la aceasta parohie, își vor înainta cererile cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termen regulamentar și cu prealabila noastră învinițare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, respectiv a servi, precum și a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ort. român al Huedinului în înțelegere cu Consiliul parohial ort. român *Văleni*.

Huedin, la 21 Noemvrie 1937.

Aurel Muntean, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.